

19 Ιανουαρίου 2016
Αριθμ. Πρωτ.: 193877/1902/2016

Πληροφορίες: Μαρία Καραγεώργου,
Μαρία Κετσιτζίδου , Μάριος Πρωτοπαπάς

Υπουργείο Οικονομικών
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΤΡΥΦΩΝ ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ
Καρ. Σερβίας 10
101 84 Αθήνα

Θέμα: *Παράλειψη έκδοσης Υπουργικής Απόφασης με δυσμενείς συνέπειες για τους οφειλέτες (εξόφληση οφειλόμενου φόρου κληρονομιάς με μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου στο Ελληνικό Δημόσιο)*

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και το ν. 3094/2003 εξετάζει τις υπ' αριθμ. 194639/2014, 194382/2014, 193877/2014 και 188504/2014 αναφορές πολιτών, σχετικά με το Υπουργείο σας.

Στις αναφορές τους, οι φορολογούμενοι ζητούν την παρέμβαση της Αρχής προκειμένου να ανταποκριθεί η Διοίκηση στις αιτήσεις τους που υποβλήθηκαν προς το Υπουργείο Οικονομικών δια των αρμοδίων Δ.Ο.Υ. Με τις εν λόγω αιτήσεις επιθυμούν να παραχωρήσουν στο Ελληνικό Δημόσιο ακίνητα ιδιοκτησίας τους, προκειμένου να εξοφλήσουν διά συμψηφισμού βεβαιωθέντα φόρο κληρονομιάς, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 184 του ν. 4261/2014, (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τη διάταξη της παραγράφου 15 του άρθρου 52 του ν. 4276/2014). Όμως κάτι τέτοιο δεν έχει καταστεί δυνατόν, λόγω του ότι εκκρεμεί η έκδοση της κρίσιμης εφαρμοστικής Υπουργικής Απόφασης.

Στις 05.11.2014 ο Συνήγορος του Πολίτη είχε αποστείλει σχετικό έγγραφο προς τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης. Στο έγγραφο αυτό επισημαίνονται οι βαρύτατες συνέπειες που υφίστανται οι ενδιαφερόμενοι πολίτες, εξ αιτίας της μη έκδοσης της απόφασης (πρόκληση σοβαρής οικονομικής βλάβης όπως επιβολή προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης, άσκηση ποινικής δίωξης, ψυχική οδύνη λόγω της ανυπαίτιας ταλαιπωρίας την οποία υφίσταται κλπ).

Στην απάντησή της 29/12/2014, η ΓΔΦΔ απαντά ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες επεξεργάζονται σχέδιο της εν λόγω ΥΑ, προκειμένου να καθορισθεί μια διαδικασία που θα καταστήσει ενεργή την ανωτέρω διάταξη, ωστόσο, αφενός μεν μέχρι την έκδοση της ΥΑ δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και αφετέρου, σύμφωνα με την 671/25.11.1993 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, που έχει γίνει αποδεκτή από τον τότε Υφυπουργό Οικονομικών, και συνεπώς δεσμεύει την διοίκηση, η υποβολή αίτησης παραχώρησης ακινήτου για εξόφληση φόρου κληρονομιάς δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και συνεπώς δεν αίρει τις συνέπειες του ληξιπρόθεσμου του συγκεκριμένου χρέους.

Στις 24.11.2014 ο ΣτΠ απέστειλε έγγραφο προς τον τότε αρμόδιο Υφυπουργό, με την οποία επεσήμαινε ότι, η Διοίκηση, παρόλο που δεν υποχρεούται να αποδεχθεί την πρόταση του φορολογούμενου για εξόφληση του φόρου κληρονομιάς με παραχώρηση του ακινήτου, έχουσα διακριτική ευχέρεια προς τούτο (σχ. ΑΠ 346/1996), οφείλει εν τούτοις να την εξετάσει άμεσα και να αποφανθεί σχετικά εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της υποβολής της αίτησης και της απόφασης της διοίκησης περί αυτής, δεν επιτρέπεται να επιβαρυνθεί η θέση του φορολογούμενου (πχ διά της επιβολής τόκων επί της οφειλής), εκτός αν αυτός υπαιτίως δεν συνέπραξε με το Δημόσιο όσον αφορά στην παροχή απαραίτητων πληροφοριών και στοιχείων. (σχ. ΔΕΦΑθηνών 33/1987: «Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, ο οφειλέτης φόρου κληρονομιάς ή οποιωνδήποτε χρεών του κληρονομούμενου του προς το Δημόσιο, μπορεί, αν βρίσκεται σε αδυναμία εξοφλήσεως με μετρητά, να προτείνει στο Δημόσιο την εξόφληση όλων τούτων των χρεών με μεταβίβαση σε αυτό συγκεκριμένου ή συγκεκριμένων κληρονομιαίων ακινήτων, χωρίς οποιαδήποτε από το νόμο σχετική με την πρόταση αυτή παρεπόμενη υποχρέωση. Συνεπώς, **μετά την υποβολή της προτάσεως του οφειλέτη, η πρωτοβουλία για την άμεση και χωρίς καθυστέρηση αποδοχή της ή για την αναζήτηση οποιωνδήποτε στοιχείων και πληροφοριών, περιέρχεται αποκλειστικώς και μόνο στο Δημόσιο.** Για τους λόγους αυτούς η οποιαδήποτε καθυστέρηση δεν μπορεί να έχει επιζήμιες συνέπειες για τον ευρισκόμενο σε οικονομική αδυναμία οφειλέτη, η αξία της παροχής του οποίου παραμένει καθηλωμένη σε εκείνη του χρόνου θανάτου του κληρονομούμενου, εκτός εάν και για όσο χρόνο καθυστερεί υπαιτίως να παράσχει στο Δημόσιο τη συνδρομή του και πληροφορίες ή στοιχεία που του ζητήθηκαν ή είναι αναγκαία είτε για την αποδοχή της προτάσεως είτε για την πραγματοποίηση της μεταβίβασεως των ακινήτων».

Τυχόν, δε, επιβάρυνση του εν αδυναμία ευρισκόμενου φορολογούμενου με προσαυξήσεις επί της οφειλής, λόγω παράλειψης των οργάνων του Δημοσίου να αποφανθούν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος επί της πρότασης του φορολογούμενου, μπορεί να οδηγήσει σε καταβολή αποζημίωσης σε αυτόν λόγω αδικοπραξίας των οργάνων του Δημοσίου, κατά το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ (ΑΠ 346/1996).

Στις 12.05.2015, ο ΣτΠ επανήλθε επί του θέματος με έγγραφό του προς την τότε Υπουργό κα Βαλαβάνη, (Αριθμ. Πρωτ.: 193877/18866/2015) ζητώντας εκ νέου αφενός να επισπευσθεί η έκδοση της ΥΑ και αφετέρου να ρυθμιστεί το θέμα των επιζήμιων συνεπειών που έχουν υποστεί οι φορολογούμενοι εξ αιτίας της ολιγωρίας της Διοίκησης. Ωστόσο, ούτε αυτή η προσπάθεια είχε ανταπόκριση.

Με το παρόν έγγραφο, ο Συνήγορος του Πολίτη επανέρχεται για τελευταία φορά, επικαλούμενος την προαναφερθείσα νομοθεσία και νομολογία αλλά και τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου προς τη διοίκηση, τις οποίες οφείλουν να εφαρμόζουν απαρέγκλιτα όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και δη αυτές που έχουν την αρμοδιότητα να επιβάλλουν δημοσιοοικονομικά βάρη στους φορολογούμενους πολίτες.

Ειδικότερα, παρακαλούμε και πάλι για:

- Την έκδοση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις των νόμων 4261/2014 (άρθρο 184 § 9) και 4276/2014 (άρθρο 52 § 15) Υπουργικής Απόφασης, δια της οποίας θα ρυθμίζεται η διαδικασία εξόφλησης του φόρου κληρονομιάς με μεταβίβαση ακινήτου προς το Ελληνικό Δημόσιο
- Την αναστολή επιβολής προσαυξήσεων στις οφειλές των πολιτών που έχουν ήδη υποβάλει αιτήσεις βάσει της παραγράφου 9 του άρθρου 184 του ν. 4261/2014, από την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης επί αυτών.

Σημειώνουμε τέλος ότι στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που έχει περιέλθει η χώρα αλλά και οι πολίτες, η καθυστέρηση εκ μέρους της Διοίκησης, στη λήψη των προβλεπόμενων μέτρων ή ενεργειών (εν προκειμένω την έκδοση της Υ.Α.), συνιστά σοβαρή μορφή κακοδιοίκησης, η οποία όχι μόνο πλήττει το κύρος και την αξιοπιστία της Υπηρεσίας αλλά και μετακυλύει τις συνέπειες αυτών των παραλείψεων της Διοίκησης, στους ήδη επιβαρυσμένους οικονομικά πολίτες.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή

Βασίλειος Καρύδης
Αναπλ. Συνήγορος του Πολίτη